

හොඳ සිංහල

වි ක ධර්මබන්ධු

පසුගිය කලාපයේ පල වූ හොඳ සිංහල ලිපියේ දෙවන කොටසේ මේ මෙහි දැක්වෙන දොස් යතුරු ලියමනේ දී සිදු වී ඇත් නම් ඒ ලිපි ලියුවන් (ලේකකයින්) මේ ලිපියෙන් පෙන්වා දෙන කරුණු නොසලකා හරින්නේ මැනවි. මෙහි බොහෝ ලිපිවල යතුරු දොස් සේ පෙනෙන වැරදි දැක්වීමට ලැබෙන බැවින් ඒ.

ඩී. ඩී. කුරුප්පු සුරිත්ගේ ලිපියෙහි දැක්වෙන පරිදි 'නිවැරදි සිංහල ලිපිමේ කලාවක් නිබන්ධනය' යන අදහස ඇතිව මේ ලිපිය ලියන සිතා සිතීමක සිත රඳවා නොගත යුතු ය.

සමහර විට ලේකකයකු සම්මත ලේකක රීතිය කඩ කරමින් න/ල/ආ පමණක් ලියන්නේ යෝජනාවක් වශයෙනි. මිනි මෙවල වදා පිලිගත් ගැහැනු ආධරනයක් උවත් අද වය බාවනා කරන කෙනෙක් හැක. ඒ ඔහුගේ අදහසයි. සමහර මනා ප්‍රාත වෙනුවට අල්ප ප්‍රාත ලියන්නේ යෝජනාවක් වශයෙනි. නිදානය, බෝජනය, කුසාරාමය මෙහි. සමහර 'කෙනෙක් අයෙක්' යන නිත්‍ය බහුවචන ඒක වචන මෙන් සලකා ආකාශනය ඒක වචනයෙන් ලියන්නේ යෝජනාවක් වශයෙනි. විගණනේ හැටියට වී වචනවල ඇත්තේ ඒක වචනාර්ථය බැවින් ඒ. ඊ, ඊ, මී, ඊ, ඩී, ආදී අකුරුවල ඇති ඇතිවු හල් ලකුණ (^) (ඒ - ඒ - ඩී - ඒ) වෙනුවට (ඒ, ඒ, මී, ඒ, ඩී) ලියන්නේ යෝජනාවක් වශයෙනි.

ඒ යෝජනා බසේ දියුණුවට හෙවත් බසේ වැඩීමට හේතු වෙතැයි සිතන ඇත්තන් වය අනුයන්තව පවත් ගත නොත් ඒ පොතක බාසා රීති බවට පත් වේ. ඒවා උක්ත රූපය වූ හේ / හෙතෙම අද 'ඔහු' වී ඇත්තේත් වදා උක්ත රූපය වූ හේ / මී / හෝ / නොමේ / මී නොමේ අද 'ඇ' වී ඇත්තේත් වචන කල පිරිසක් හෝ යෝජනාවක් සුදුසු සේ පිලිගත් වර්තමාන සිවි නිසාය. වදා 'ඔහු' උක්ත වූ විට ඔහු වචන අර්ථයත්, 'ඔහු' අනුක්ත වූ විට 'ඒක වචන' අර්ථයක් දෙන වචනයක් විය. ඒ ඈඳුණු - ඔහුණු - ඔවුණු - ඔවුණු යන විසුලු වචනය හැදී ඇත්තේත් ඒ විදියටයි.

- ඒ අනුව වදා නිවැරදි සේ පිලිගත්
- හේ හඬයි - ඔහු හඬයි
- මම ඔහු හඬවමි - මම ඔවුන් හඬවමි
- යන වැඩි තරම අද බොහෝ දෙනා ලියන්නේ
- ඔහු හඬයි - ඔවුණු (ඔහුඈණු) හඬයි
- මම ඔහු හඬවමි - මම ඔවුන් හඬවමි
- යනුවෙනි.
- වසේ ම ඒවා නිවැරදි සේ පිලිගත්,
- හෝ/මී හඬයි - ඔහු හඬයි
- මම ඇ හඬවමි - මම ඔවුන් හඬවමි
- හෝ / මී හැඬුන - ඔහු හැඬුන
- මම ඇ හැඬවමි - මම ඔවුන් හැඬවමි
- යන වැඩි අද බොහෝ දෙනා ලියන්නේ,
- ඇ හඬයි - ඔවුණු හඬයි
-
- ඇ හැඬවුන - ඔවුණු හැඬුන
-
- යනුවෙනි.

ව්‍යංජනය ලියා පසුව ස්වර ලකුණ - පිල්ල වකතු කිරීම සුදුසු සේ සිතන කෙනෙකු (තාරා - හැරැ - හැදැ - කාශා - කාශාශා මෙහි) කෙනෙකු - පෙරේන වැනි වචන 'කවනතා - ප3ර33 යන විදියටත්, කෙහේ - පොරේ - බොහෝ යන වචන' ක2හ2 - ප2ර2 - බ2හ2 යන විදියටත් ලිවීමට යෝජනා කල හොත් සමහර විට යම් පිරිසක් 'මී යෙයි, ඒක හොත්ද අදහසක්' යයි පිලිගතහොත් සමහර විට අනාගතයේ දී '3-3/ 2-2' වැනි පිලි දෙකකුත් අපට ලැබෙන්නට බැරි කමක් හැක.

ඒවා හවත්තපු (හවත්වා පු) තැනට අපි දුන් යමු. "ඉබාහාගේ වැඩෙන ගසක..." "ඉබාහාගේ" යන වචනයේ සුලමුල මම නොදනිමි. නිදැල්ලේ - ඉබාහාගේ - දඩාවගේ යන වචන තුනේ සමානතාවක් දැක්වීම ලැබේ. වනෙන් එහි වරෝදනාවකුත් දැක්වීම ලැබේ. නිදැල්ලේ හැසිරීම, ඉබාහාගේ යෑම, දඩාවගේ යෑම වචන අදහස නොවේ. වචන තුන පිරිසිටි - වනා මෙහා නොගත යමක් ගැන කියන විට ඒ වචන බහුවචන වන බවක් මා අසා හැක. කුරුල්ලන්, මුහුන්,

දොළුවන් සහ සිව්පාවුන් නිදැල්ලේ හැසිරීම ගැනත් දොළුවන් හා සිව්පාවුන් ඉබාහාගේ යෑම ගැනත් ගව, වඳු උරුරු කුකුල් ඇදී සතුන් දඩාවගේ යෑම ගැනත් අසා ඇති මුත් ගස් වැල් වසේ යන වචන සිරිතක් හැක. නිදැල්ලේ, නිදහසේ වැඩෙන ගස් වැල් ගැන අසා ඇති මුත් ඉබාහාගේ වැඩෙන ගස් ගැන නම් අසු මුල් වනාව මෙයි. කෙසේ වෙතත් විය වියහරට හුදුසු ධවල් නොපෙනේ. "ගේ දොරින් දොරට බැස..." "ගේ දොරින් දොරට බැස..."

මල පහ කරන්නට අපේ ගැමියා බැද්දට හෝ රූප්පට ගියේය; සුලු දිය පහ කරන්නට 'දොරට' ගියේය. පුංචි කාමේ 'දොරට' යන්නට අවසර ඉල්ලූ විට කැසිකිලියට යන්න දා කියා වය වෙනස් කල ගුරුතුමා මට හොඳට මතකය. 'ගුණලිපි' මෙන්ම 'රෙහවා (පහරනවා (වසුරු) වසුරනවා), බහරනවා (හුලිපිපි කරනවා) ආදිය අපේ බසේ ගැරැහි වචන (ගැරැහුණු වචන) ලෙස සැලකේ. 'බහරනවා' ඔබට අමුතු වචනයකි. සුලු දිය බැහැර කිරීම යන අරුතින් මා නිපදවූ 'බහර' බැහැරමේ ධාතුව බහර, බහරන, බැහැර, බැහැර යන විදිහට වර්තමාන හැකිය. බහර හෝ බහරන වැනි වචනයක් 'වොයිලි' යන අදහස දීමට බහවචන කල හැක.

'ගෙන් (ගෙයින්) පිටත' යන තේරුම දීම සඳහා බහවචන කරන 'දොරට' යන 'දොරට' යන වචනයේම වැඩීමකි. කපට - කට්ට, ගොවුට - ගොට්ට, නවුට - නට්ට යන වචන තේරුම් ගන්න. 'විලියට' යනු වම අදහස දෙන තවත් වචනයකි.

වය ගෙන් (ගෙයින්) වලියට/ දොරට බැසීමක් මිස 'ගේ දොරින්' දොරට බැසීමක් නොවේ. ගො+දොර - ගෙදර වී ඇත.

ගේ දොර බලා කියා ගන්නවා, (දකුණේ) ගෙවල් දොරවල් බලන්න යනවා, යන විගණන තේරුම් ගන්න.

'අවවා ගන්න...'

ගැමි වහරින් ඇද ගත් මේ වචනය හොඳය. තර නොකොට - තාවකාලිකව - සැලකීමක් හැරවී හදා ගත් යන තේරුම එහි ඇත. වනෙන් ඒ කඩවැකිය හා බැදුණු ... (අවවා ගත්) මඩු කුඩාමිතු තුල් පසු ගිය වැනි කුණාටුවෙන් දියබත් උණු මේ මරිය අම්මලාගේ ගව මරු අහල දන ගහන උන් සුවද තුවරලා කෙසේ වෙතත්, ගිනි අවින් බෝම්බත් නම් අහ උරා සිටිනවා ඇත යන කොටස නම් අහ උර වැටුණු හු වටක් (හුල් බෝලයක්) වැන්න. ඒ පැට්ට්තකුගේ විසිරී ගිය කෙලි බඩු (වොයි) ගොඩක් යයි සිතේ.

'ලෝකයේ වරින්වර ශ්‍රේෂ්ඨ පුද්ගලයන් බිහිවේ'

මුනිවත රැක සිටි විද්වතුන් ද සිටියහ. කේම්පාසයන් පලිගැනීම් වලට ලක් ජය..... මැතිනියට තදබල උවමනාවක් තිබුණය. බොහෝ නිර්මාන ගොන්නක් ද අපට අහිමි ඒ ගියහ. ඒ වැඩිවල උක්තාකාරය සෘබන්දය කම්කට හැක. "මැතිනියට..... තිබුණය. යන්නේ "මැතිනියට" උක්තය නොවේ. " මැතිනිය..... තැබුන/තැබුවා" යනු නිවැරදි උචිත "උවමනාවක් තිබුණා" බස් වචන නොවේ. වය "උවමනාවක් තිබුනි/ තිබුනි/ තිබුණේය. ජය යුතුය. බොහෝ නිර්මාන හෝ නිර්මාන ගොන්නක් එහි යුතු තැන "බොහෝ නිර්මාණ ගොන්නක්" යොදා ඇත්තේ අදහස බව ගැඹුරු කිරීමට ජය යුතුය. සිදු ද ඇත්තේ වෙනත් දෙයකි. අහිමි ද ගියහ." තම ජයරන දැනුම පෙන්වන තැනකි.

මා නාම පදයක උක්තාකාරය රූපය සමාන කල යුතුද (බල්ලෝ/ බල්ලන් බුරුනි - බල්ලා/ බල්ලෙක්/ බල්ලන් බුරුනි) යන අදහස ඉදිරිපත් ගෙලේ අද අපේ බොහෝ ලේකකයින් ආරක්ෂා කර ගනු පිණිසය.

'දක අද්දර' කලාකරුවාගේ දුක අද්දර (ඔහු) නිතර

ගැවසුනේය. ඒ දෙදුම පදනයකට/ හිතයකට ගැලපේදී නොදනිමි. මොහු කියන්නට තනන අදහස අපට තේරේ. "අද්දර" යනු අයිත/ ප්‍රග යන තේරුම දෙන පදයකි. වැට අද්දර, ගත අද්දර, පාර අද්දර යනු "දිගටි යමක් අයිතේ" යන අදහස දීමට යෙදෙන පදයකි. ගත අද්දර, ගල අද්දර, කන්ද අද්දර යන වචනක් හැරේත් ඒවා දිගටි හැකි නිසාය. "හිටි පිලිම" යන වචන අනුව වචනට හිටි ඉදි/ හිටි වස්තු" යන වචනය සුදුසු දැයි නොදනිමි.

"අද්දර ආරච්චි යන පෙලපත් නාමය අනුව 'අද්දර' යන්නේ වෙනත් තේරුමක් ඇති බවක් පෙනේ.

'විතරුම් කරන වග ආරච්චිගේ' (ඒ. ඩබ්ලිව්. ඒ.) යන පෙලපත් නම වග (විබාග) විතරුම් කරන ආරච්චි යන්නේ පද පෙරලියකැයි සිතමි. ආචාරී ගියාට (තේරුමක් හැකි) වචන යොදා හදාගත් පෙලපත් නම් ඇතැයි සිතිය නොහැක.

හිරිඳවාර ම 'හිරිඳර' වේ, 'වටද්දර' ගම ඒ නම ලැබුනේ කෙසේ දැයි සිතා ගත නොහැක. වැටඳ්දර, වටඳ්දර, වැටඳ්දර, බටඳ්දර වැනි වචන දෙකක වකතුවක් දැයි නොදනමි.

අගේ දුර - අගේ දුරට - අගේ දුරින් යනු ලග / හුදුරු යන තේරුම දෙන්නකි. ඒ අනුව අනුව අක්ඳුර-අද්දර- අද්දර වී ඇද්දැයි නොදනමි. කෙසේ වෙතත් දුක අද්දර, සැප අද්දර, සතුට අද්දර යනු කෙසේ වෙතත් වියහරක් දෙක බහවචනයට පැමිණ හැක.

'පොලියේ ලොක්කො...'

'ලොක්කෝ' උක්ත රූපයෙන් තබා ඇතත් වය උක්තයක් නොවේ. මෙහිබෝ, පොලියේ ලොක්කො, පොලියේ කාරයෝ යන උක්ත රූප වචන ද උක්ත වී හැක. අනෙක් වැඩි හා සසඳන විට එහි දෝෂය කැපී පෙනේ.

'විශ්‍රාම සුවයෙන් ගත කරන'

විශ්‍රාම සුවයෙන් / විශ්‍රාමික ව පසු වන යන තේරුම දීමට යොදා ඇත ඒ කඩවැකිය වියහරට අමුතුය. 'විශ්‍රාම සුවයෙන් කාලය

සුභාෂිතයෙහි...

කර-දුර දුදන පිරිසිඳ දතුව ද	සතර
ගොර-තර සපුන් වලසින් කට මිනි	ලකර
නර-වර සඳුන් තුර වලදෙහි තම	වර
පර-නට බිය ම මිස අම දෙහි කට වර	වර

නිසඳැස් කවිය කරදර දුදන සතර පිරිසිඳ දතුව ද කට මිනි ලකර (යුතු) ගොරතර සපුන් වලසින් තම වර නරවර සඳුන් තුර වලදෙහි නිස විය ම මිස තවර වර පරනට අම දෙහි ?

අදහස ලිවිලි බසින් පුස්ටි දුරක යන් කොතරම් දුරට ඉගෙන ගත්තත් කන්ට මානිකයයෙන් අලංකාර වී සිටින විස ගෝර හයින් මෙන් හැම වී ම පුභාෂිත සඳුන් ගසේ එහි ගෙන සිටිමින් විසක් ම මිස කවදා ද අනුන්ට අමවා දෙන්නේ ? මේ කවියේ දෙවැනි අකුර 'ර' වල වැටකින් යුක්තය. වලිවැට රැකීම සඳහා ගෙන ඇති 'කරදර දුදන' යන්න පුස්ටි/හපුරු දුදන යන

අදහස දීමට සමත් නොවේ. පිරිසිඳ යන නිපාත ක්‍රියාවෙන් දෙන්නේ 'තවත් ඉතිරි නොකොට කෙලවරට' යන තේරුමයි. ගොරඳර, පියඳර, සොඳර, ගුහඳර, සුවඳර වැනි වචන කිවී බසේ දකින්නට ලැබේ. ගොර-ගොරතර-ගොරතම, පිය-පියතර-පියතම, සුව-සුවතර-සුවතම වැනි වචනවල ඇති 'තර' සහ 'තම' ප්‍රකාරවල ඇත්තේ 'වැඩි' යන තේරුමයි. හයින්ගේ කන්ට මානිකය වදා පඬිවරන් සහ ඉසිවරන් පුටු දවල් සිතියමකි. සඳ කිඳුනුත් ඔවුන්ගේ නිර්මාණයක් ම මිස සැඳි ලොවේ සිටි පත් වගක් නොවේ. සඳ කිඳුරන් නිසා පැඳිදැනු වන්ද කින්නර ජාතකය ඔබ කියවා ඇද්දැයි නො දනිමි.

'විස' යන්නේ වරදේද අර්ථය දීම සඳහා යොදා ගත් 'අම' (අමවා) වචනයට කොතරම් දුරට ගැලපේද ?

'මා හැකි අමා රසයට... මෙලොව කවරෙක් නොවන්නෙද' යන ගීයෙන් හැඟෙන්නේ වර රසවත් කෘමිත් හෝ බිමක් බවය. වය දොදොලක් මෙන් කන දෙයක් ද? සඬි කැඳ මෙන් බොන දෙයක්ද ? වෙට්පිගේ ලොවන දෙයක් ද? යන්න ගැන කීමට මම නොදනිමි. බය පුස්තකය ආදා විට මගේ ගුරුවරු වයට කරහැර හැරී නම් මතකය.

"ගතු ගතු ද දුදනෝ - සහ කට මැන සපුන් මෙන් පිරිහිමි තරිඳු මල දා - පරනට බිය ම රැකුණෝ"

යන ගීයේ කොපමක් වූ මේ කවි සක කිරීමටත් අදහසක් අමු පිලිමේ කොපිලියකි. ගන්ඳරුගත ද - ගතු ගතු ද (පොත් ඉගෙනීම යනු ශාස්ත්‍ර ඉගෙනීමයි), මලදා - මලදා රටේ උපන් - මලදර - සපුන්, පිරිසිටි - ඇසුරු කොට, රැකුණෝ - දනවත් (ඇති කරත්)